

IVJS infokiri juuni 2022

Toimunud tegevused:

2.06 – Plokkvibujahi koolitus (Konju lasketiirus)

13.06 – IVJS juhatus

15.06 – EJS volinike üldkoosolek

Eelseisvad tegevused:

8-10. juuli – EJS kokkutulek

1. Vabariiklik kokkutulek 8-10. juuli Toosikannus

8.–10. juulini toimub Toosikannu puhkekeskuses jahimeeste aasta oodatud sündmus – jahimeeste kokkutulek.

Kõik, kes soovivad kokkutulekul osaleda, saavad IVJS pileteid soetada.

Pileti hind 16 eurot

Auto pileti hind 13 eurot

Lapsed kuni 15 eluaastat, saavad sisse tasuta

2. Plokkvibujahi koolitus

2.06.2022 toimus Konju lasketiirus plokkvibujahi koolitus.

MTÜ Mägilaste poolt läbi viidud koolitusel sai lasketiirus tutvuda plokkvibu ja vibujahi laskekatse praktilise osaga. Ürituse formaat oli sarnane EJS kokkutulekul varasematel aastatel läbiviiduga, kus plokkvibuga laskmist said proovida kõik huvilised alates 12-st eluaastast.

Koolitus kestis oli ligemale 3 tundi ja kõik, kes osalesid, jäid päevaga väga rahule.

Täname MTÜ Mägilasi sisuka õhtu eest!

3. Anna oma allkiri! FACE algatas jahinduskampania!

FACE algatas kampania „Sign for Hunting“, mille eesmärk on kutsuda Euroopa poliitikakujundajaid jahimeestega koos töötama looduskaitse ning jahinduse nimel.

Allkirja õiglasema jahinduse toetamiseks saab anda **SIIN**.

Allkirju kogutakse, kuna on üles kerkinud mitmed probleemid seoses jahipidamisega Euroopas. Järjest enam tuleb Brüsselist otsuseid, mis on oma olemuselt liiga karmid, kus pole arvestatud kõikide osapooltega või pole piisavalt tõendus- ja teaduspõhised.

Kampania eesmärk on üles tõsta ja lahendada neid probleeme, et saadaks aru saada, et jahipidamine on looduskaitse osa ning aitab bioloogilise mitmekesisust säilitada.

Kampanial on üheksa põhilist nõudmist, mis on vajalik, et muuta jahindus ja looduskaitse õiglasemaks. Need nõudmised on järgnevad:

1. Tahame bioloogilise mitmekesisuse poolest rikast Euroopat kõigile.
2. Tahame, et looduspoliitika stimuleeriks jahimeeste looduskaitsetööd, sealhulgas ka kaitsealadel.

3. Tahame, et Euroopa Liidu looduseadus annaks tulemusi ökosüsteemide ja väikeulukite elupaikade osas, eriti märgaladel ja põllumaadel.
4. Tahame objektiivsemat ja tõenduspõhisemat lähenemist jahindusele, sealhulgas ka piirkondlikule jahipidamisele.
5. Tahame suurkiskjate populatsiooni täpseid hinnanguid, mis põhinevad sobivatel kriteeriumitel, ja menetlust nende loetellu kandmise muutmiseks loodusdirektiivi alusel.
6. Tahame, et jahimehi tunnustataks osana looduskaitse lahendustest, mitte probleemidest.
7. Tahame, et jahipidamist mõjutavad seadused ja otsused oleksid õiglased ja tooksid selget kasu ning et nad järgiksid subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid.
8. Tahame, et meie kultuuripärandit austataks, see on mitmekesise Euroopa tuleviku ja üksikisikute elu rikastamisel elulise tähtsusega.
9. Tahame, et see teema viidaks päevakorrale rahvusvahelisel tasandil, sest Euroopa Liidul on tugev mõju globaalsel tasandil.

Allkirja saab anda lehel [Sign for hunting](#).

4. Põdra küttimisega tuleb ettevaatlik olla!!

Priit Vahtramäe,
EJS-i juhatuse liige

Kuigi möödunud põdrajahihooaeg täideti ettenähtud mahus, tuleb olla ettevaatlik, et populatsiooni haldamisel vigu ei tehtaks.

Lõppenud küttimishooajal kütiti kokku 5015 põtra, mis on võrreldes 2020. aastaga 206 isendit rohkem (4809). Samas oli kütitud isendite arv 34 võrra väiksem, kui lepiti kokku jahindusnõukogudes (5048 isendit). Neljal maakonnal (Jõgevamaa, Pärnumaa, Lääne-Virumaa ja Ida-Virumaa) oli jahindusnõukogu otsustes lubatud hälve küttimismahu täitmisel +/- 10–30%. Lisaks oli ka Viljandimaal lisaklausel protokollis, et vasikate puudumisel ei loeta struktuuri kõrvalekallet küttimismahu mittetäitmiseks. Kokkuvõttes olid need kokkulepped mõistlikud ja andsid maakonna jahiseltsidele pingevabama küttimismahu täitmise võimaluse ja hooaja jooksul otsustada, kui põtra oli tõesti vähem, siis jätta mõned ka küttimata. Selline praktika peaks ka edaspidi saama tavapäraseks ja on seltsidele abiks riskivabamalt küttimismahte täita, kartmata nendest tulenevat ohtu.

Kütitud põtrade hulk jäi Keskkonnaagentuuri poolt seirearuandes 2021 soovitatud minimaalse soovituselisele piirile, kuna aruandes soovitati jahimeestele põdra üldarvukuse hoidmiseks 2021. aasta alguse tasemel küttida Eestis kokku ~ 5000 põtra. Selle soovituselisele said jahimehed edukalt hakkama.

Eraldi maakondade kokkuvõtteid analüüsid pöörati erilist tähelepanu täitmise protsendile, struktuurile ja ka seltside hulgal, kes statistiliselt ei täitnud küttimismahtu, kuna jahindusnõukogu otsused andsid ka sellise võimaluse.

Puht statistiliste küttemismahu ja täitmise võrdlemisel saadi teada, et küttemismahtu ei täitnud 75 jahihühendust, mis oli 22,72% kogu jahihühenduse arvust. See on 17 seltsi võrra (+5,15 %) suurem kui 2020. aastal. Kuna aga neljas maakonnas oli hälve lubatud, siis jahindusnõukogu otsusega saavad paljud nendest täidetud reale. Juhul, kui täitmata jätmise oli jahiseltside teadlik otsus, siis on see igati positiivne ja seaduslik võimalus kohaliku talvituma jääva põdra populatsiooni säilitada paremas seisus. Samas kui seda ka tegelikult ei suudetud, siis on see tõsine märk hoiatuseks naaberseltsidele. Kui naabril enam ei ole, siis ei tasu ka loota, et „naabril tuleb juurde” ja kindlasti tasub küttemismahtu ka endal korrigeerida, isegi siis kui naaber seda juba teinud on.

Struktuurne kütmine on murekohaks

Tõsine murekoht jahimeestel on struktuursest küttemisest kinnipidamine. Seda näitab juba viimase kolme aasta kokkuvõtte, et „saame oksa millel tegelikult istume“. Eriti halb on see pullide osas, mis andis juba märku möödunud hooajal. Nimelt olid paljudel seltsidel kohatud jahtides vasikad, kes olid väga väikesed (paaritatud alles teise indlemise ajal ja kuu aega hiljem sündinud) ning jätkuvalt tulevad ajudest välja tugevas keskeas ja kõige paremas poegimisvanuses lehmad ilma vasikateta. Kahjuks üldjuhul need kütitakse. Põdravaatluse kaardi analüüsist on näha, et nad ei ole ka imetanud.

Lõplikuks küttemisstruktuuriks kujunes 37,66% pulle, 32,33% lehmi ja 29,8% vasikaid. Vasikate protsent on küll eelmise hooajaga võrreldes tõusnud 0,4%, kuid see ei ole oluline tõus ega paranda tegeliku olukorda. Lehmade kütmine on võrreldes eelmise aastaga sama protsendi juures, kuid võrreldes 2019. aastaga on see langenud 1,67%. Samas pullide osakaal on liiga suur ja see on võrreldes eelmise aastaga langenud 0,74%. Samas kui võrrelda isendite arvu, siis näeme, et pulle on kütitud 407 isendit rohkem kui vasikaid ja 249 isendit rohkem kui lehmi. Ka lehmi on kütitud 158 isendi võrra rohkem kui vasikaid, mis tähendab keskmiselt iga jahihühenduse kohta 0,5 lehma ja 1,5 pulli, mida aga ei tohiks teha, kui tahame ka tulevikus, et meil oleks loomi, kes vasikaid teevad ja toovad.

Struktuurse küttemise säilitamiseks peame küttemist vähendama nii palju, et sooline struktuur oleks võrdne. Statistiliselt oli kõige parema struktuuriga Hiiumaa ja Raplamaa ja väikese hälbega (1–2% pulle rohkem) ka Viljandimaa. Oma hea struktuuri aga kaotas võrreldes eelmise aastaga (33+33+33) Saaremaa, kus 2021 hooajal kütiti lehmi võrreldes pullidega rohkem 4% ja võrreldes vasikatega 7%. Kõige väiksem vasikate osakaal struktuuris oli Harjumaal (25%), teistel maakondadel oli see natuke kõrgem – Läänemaal (26%), Tartumaal ja Ida-Virumaal (27%) ning Lääne-Virumaal (29%). Statistikas paistsid silma ka Põlvamaa ja Võrumaa, kes küttsid lehmi struktuurselt 28–29 %, mis on õige suhtumine jahiseltside poolt, kuidas vigu parandada. Kokkuvõttes aga kütitakse vasikate puudumisel rohkem pulle ja seda viimased kolm aastat, mis aga ei ole populatsiooni seisukohast õige. Kuigi pulle sünnib küll rohkem, siis täna rikume sellega loodusliku tasakaalu karja struktuuris, sest neid hukub ka kõige rohkem ja nii kiire pullide vähenemine viib tagajärgedeni mida jahimehed ei sooviks.

Väga hea analüüsi ja kokkuvõtte tegi sellest Ida-Virumaa, kus jahimehed on kokku leppinud maakonna tasemel, et toovad ülevaateks kõikide pullide sarved ja lõualuud ning lehmade lõualuud ja emakad, et aru saada ja seda maakonna enda jaoks, kus ja kas on struktuurse küttemisel vigu. Eelmisel hooajal toodi hindamisele 286 bioproovi, mis tegi 92% kütitud loomadest. Võrreldes 2020. aastaga tõusis bioproovide esitamine Ida-Virumaa seltsis 30%, kuna on aru saadud, mida suurem valim bioproove maakonna kohta, seda parema ülevaate ka saab. Analüüs näitab selgelt, et keskmine pullide vanus on 3,26 aastat, mis on 0,24 aastat vähenenud võrreldes 2020. aastaga, aga lehmade keskmine vanus on hoopis tõusnud 4 aastalt

4,8 aastale. See on maakonna kohta väga suur tõus, eriti lehmade osas. Need on vanuseklassid, mida tegelikult küttida ei tohi ja peaksime säilitama kui oma tugevat põhikarja. Selline analüüs võiks ja peaks olema täna iga maakonna kohta ja need on andmed, mille alusel peaksime kaalutletud otsuseid tegema.

Ülevaade maakondade küttimismahu täitmise lõikes näitas, et kõige raskemas olukorras oli Läänemaa (91%), Harjumaa (93%), Saaremaa (95%) ja Valgamaa (96%). Keskmise maakonna küttimismahu täitmine andis aga matemaatiliselt täpselt 100%.

Oli raske hooaeg

Kokkuvõttes võib öelda, et oli raske hooaeg ja edaspidi tuleb teha kõik selleks, et veel allesjäänud populatsiooni hoida terve ja tugevamana ning küttida juurdekasvu piires, selleks aga peaksime küttimissoove vähendama, et tagada struktuurne küttimine. Erilist tähelepanu tuleks pöörata dominantsete keskeas 3,5–6,5 aastaste lehmade ja pullide hoiule ja küttida põhiliselt noorloomi ning vasikaid.

Järgima peaks ka Keskkonnaagentuuri soovitus ja sellest lähtuma uuel hooajal, mille järgi soovitatakse põdra küttimismahtu võrreldes eelmise jahihooajaga suurendada eeskätt nendes jahipiirkondades, kus põdra asustustihedus ja/või nende tekitatud kahjud on jätkuvat kõrged. Piirkondades, kus asustustihedus on madal ja kahjud puuduvad või esinevad vaid väga lokaalselt, võiks hoida küttimismahud eelmise aasta tasemel ja vajadusel neid ka langetada.

Ka RMK eelmise aasta kahjustuste kokkuvõtte ja ülevaade näitas, et olulise kahjustuste hulk langes viimase 6 aasta kõige madalamale tasemele (440,04 ha), jäädes alla 2019. aasta kahjustudele, mis siis olid 8 ha võrra veel madalamad. Kui vaadelda aga kogu kahjustuste hulka, siis see on langenud võrreldes 2015. aastaga 4 korda. RMK on kinnitanud, et viimase kolme aasta kahjustuste hulk on tasemel, mis on ilmselt metsloomadele eluks vajalik ja riigimetsale talutav.

Kokkuvõttes on jahimeeste abiga vähendatud põtrade arvukust võrreldes 2013. aastaga kaks korda 10 000 isendi tasemele ja jahimeeste arvates peaks sellise arvukuse juures saama mets kasvada ning jahimees ka jahti pidada. Kindlasti hoiavad jahimehed ka tulevikus arvukusel silma peal, et kahjustuste hulk oleks minimaalne.

5. MTÜ Voka jahtkond oli jaanipäeval väljas Toila Jaanitulel

23. juunil toimus Toilas Jaanituli. Jaanipäeval osalesid ka Voka jahtkonna jahimehed, kes pakkusid jaanipäeval osalenutele ulukiroogi ja viisid läbi osalejatele jahimeheraja.

„See aasta on EJS-is väärtusta jahisaaki teema-aasta ja seoses sellega pakkusime jaanilastele ulukiroogi. Valikus oli suitsutatud metskits ja *barbeque* ahjus valmistatud metssiga. Lisaks pakkusime hirve- ja põdrmaksapasteeti. Sinna kõrvale kuusevõrsetest ja teistest maitsetaimedest tehtud salatit ja muidugi ei puudunud hapukurk ja kes soovis sai sinna kõrvale proovida ka ise tehtud haljast. Kogu tooraine oli jahtkonna enda meeste poolt metsadest kütitud, kaasa arvatud hirvemaks, mis sai Saaremaa jahis jaanuaris kütitud ja mandrile toodud,“ selgitas Ida-Viru Jahimeeste Seltsi tegevjuht Marko Vinni.

Lisaks maitseelamusele said kõik soovijad tutvuda jahindusega ning ennast proovile panna nii-öelda jahimehe rajal. Rada koosnes viiest punktist. Esimeses punktis tuli lasso heita ümber põdra sarvede, teises punktis tuli määrata kaugus mererannast meres oleva poini, kolmandas määrata rebase kaal, neljandas punktis määrata viis nahka (mink, kobras, mäger, saarmas ja tuhkur) ning viiendas määrata pesas olev muna, mis oli kana oma. Võistlusrada läbiti aja peale. Osalejad tundsid üllatavalt hästi looma nahad ära, muna määramisega olid keerulisemad lood, isegi toonekurge ja kotkast pakuti, muudest lindudest rääkimata.

Võistlusklasse oli kokku kolm, lapsed kuni 15 eluaastat, naised ja mehed. Kõikide klasside kolm parimat, välja arvatud lapsed (kes kõik said auhinna), autasustati auhindadega ja Ida-Virumaa ajalooramatuga.

Hea meel, et uudistajaid oli palju, nii rajal kui söögitelgis. Kõik külalised said jahinduse osas positiivse kogemuse võrra rikkamaks.

Lugupidamisega

Marko Vinni

IVJS juhatuse esimees

